

És még egy: miért szerepel az alcímben a Budapest megjelölés! Ez ahelyett, hogy kitárná, szűkíti a könyv iránti érdeklődés felkeltését, hisz segítségével elutazhatunk Pilismarótra, Gödöllőre, Ócsára, összesen vagy harminc nem budapesti helyszínre is.

Miközben gondolatban ezt az írást formálgattam a

metrón, velem szemben bájos fiatal lány ült, talán gimnazista. Edzőcipő, farmer, orkándzseki, parányi piros hátizsák. Elmélyülten tanulmányoz egy térképet, meglehetősen összehajtja: *A Budai-hegység turistatérképe*. Öröm látni, hogy újra és újra felnő az új generáció! Szerettem volna kezébe nyomni a hátizsákomban lapuló *Zöld könyvet*.

SZÓKIMONDÓ

Hajdúszoboszló kulturális havi folyóirata. 2003. április

A hatvanas-hetvenes években vidékszerte interjúzva, a beszélgetésekben rendre előkerült, hogy a településnek – nem városnak, hanem nagyközségnek – hajdanán napilapja (olykor több is), sőt folyóirata volt. Az egy akol egy pástor időszakában, amikor lehetetlen volt lapengedélyhez hozzájutni, ez mesebeli történetnek tűnt.

Úgy gondolom és talán gondoltam hajdanán is, a polgár-létnek elengedhetetlen velejárója, hogy társadalmi nyilvánossága megkapja a maga orgánumait.

Most pedig kezembem tarthatom Hajdúszoboszló kulturális havi folyóiratának aktuális számát. Nem akármilyen, időnként felbukkanó kiadvány ez, hisz címlapján arról tudósít, ez a VIII. évfolyam 4. száma, összességében pedig a LXXXVI. azaz a nyolcvanhatodik. Kiadja a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár. S büszkén hirdeti magáról: kapható a hajdúszoboszlói kulturális intézményekben, az utcai árusoknál, s előfizethető.

A lap alcíme szerint a következőkkel foglalkozik: Szoboszló * Kultúra * Irodalom * Mozi * Népművészet * Zene. Persze a folyóirat valós tematikáját ebből az egy számból nehéz kirajzolni, hisz lassan eléri a századik füzetet. Úgy vélem azonban, hogy valószínűleg magas szinten megfelelnek vállalt kötelezettségeiknek, mert ebben az egy számban szinte valamennyi megjelölt tárgykörből szerepel írás.

A Szoboszló megjelölés nyilván a helytörténetre utal. A témából három írás olvasható ebben a számban. A *hajdúszoboszlói „németek” jóvátételi munkája a Szovjetunióban II.* a Hajdúszoboszlóról elvitt mintegy 120 férfi és nő sorsa alakulásának bemutatása. Hiteles számuk nem ismert. Az 1945 első napjaiban deportált szoboszlói lakosok teljes névsorára mindez ideig, hosszú levéltári kutatómunka során sem sikerült ráakadni. Az elhurcoltak sok tagja sohasem látta többé városát.

A *Sárguló lapok között* rovat A Szoboszló és Vidéke című hetilapban száz éve, a *Független Hajdúságban* hetvenöt éve, valamint a ma is létező *Hajdúszoboszlóban* huszonöt éve megjelent számaiból közöl részleteket.

A település története polgárai életén keresztül is megrajzolható. Az előző öt számban a nekem ismeretlen Hornyák Dezső szoboszlói közéleti férfiú életét mutatták be folytatásokban. Jelen számban *Martonvásár és az óvodaügy nagyasszonya* címmel leánya, Harcsa Tiborné portréja olvasható. Az asszony óvónő, a Magyar Köztársaság

Ezüst Érdemkeresztjének tulajdonosa. A város szülötte, 1976-ban méltatlan körülmények között volt kénytelen elköltözni innen. Ha nem így történik – véli a cikk – akkor most Hajdúszoboszló büszkélkedhetne az általa alapított, világhírű Óvodatörténeti Múzeummal.

A *Dokumentumtár* rovatban a város kulturális életében meghatározó eseményeken elhangzott köszöntőket, ünnepi- és avató beszédeket adják közre. Most két, 2003. március 15-én elhangzottat.

Néprajzi ismereteket közöl az *És harmadnapra feltámadott halottaiból...*, amely a húsvéti ünnepkőről szól, és a *Csigacsontok*, amely a Bocskai István Múzeum kiállításán látható lelet alapján ismert meg a világszerte ismert és Magyarországon még a huszadik század elején is élő népi játékkal. Néprajzi indíttatású *A népművészet mesterei 4.*, amely Galánfi András fadaragó, művésztanár munkásságát mutatja be.

A város kulturális eseményeihez kapcsolódóan olvashatjuk Bence Ilona színművésznő, Borbély Szilárd költő és Dede Tamás fotográfus portréját.

A *Mit kínál az április?* rovat a város valamennyi kulturális intézményének (a mozitól a múzeumig) havi programnaptára.

A lap melléklete a *Nótafa*, amely a megye hagyományörző együttesének tájékoztatója. E lapban a 25. számát adja közre.

A *Szókimondó* kétféle, azaz 32 oldal, szép, többszínnyomású borítóval, jó tördeléssel. Sajnos a fényképanyag nyomása nem mindig sikerült maradéktalanul.

Ez a szám egy furcsa című cikkel indul: *Búcsú két emblémától*. A lapot az indulástól kezdve a város képviselőtestületének támogatásával jelentetik meg, azonban 1998-tól az NKA is támogatta, s mintegy minőségének elismeréséül, büszkén viselte a Minisztérium és az Alapprogram emblémáját. Sajnos a lapkiadást felügyelő kuratórium elképzelésébe nem fért bele a vidéki kulturális folyóirat támogatása. „A döntés megszületett. A SZÓKIMONDÓ két embléma nélkül ugyan, de járja tovább a maga útját.”

Ez egyszer a recenzens is szókimondó, és Mozart *Cosifan tutteja* fináléjának szavaival üzeni a kuratóriumnak: „Akinek ennyi jó és szép kevés, azt érje gáncs és megvetés!”

Andrássy Mária